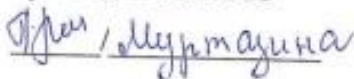

Бажуковский филиал Муниципальное автономное общеобразовательное учреждение
«Усть – Туркская средняя общеобразовательная школа»

РАССМОТРЕНО

Руководитель ШМО

 / Муртазина

Протокол №1 от
«31» августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по
УВР

 Аитова Э.Р.

«31» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор МАОУ «Усть-
Туркская СОШ»

 / Юсупова И.Ф.

Приказ №100 от
«31» августа 2023 г.

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
ПО РОДНОМУ ЯЗЫКУ
ДЛЯ ОБУЧАЮЩИХСЯ 4 КЛАССА
С УМСТВЕННОЙ ОТСТАЛОСТЬЮ**

Составитель :

учитель татарского языка и литературы

Шавалиева З.А.

с.Бажуки, 2023

4 нче сыйныф өчен татар теле фәннән эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

1.1 Татар теленнән 3 нче класс өчен эш программасы түбәндәге норматив документларга нигезләнеп төзелде:

1. РФ һәм ТР “Мәгариф турындагы Закон” ына;
2. Дәүләт стандартының Федераль компонентына нигезләнган башлангыч мәктәпләрнең татар теле фәннән үрнәк программасына;
3. 06.10.2009 нчы елда РФ Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан расланган “Гомуми башлангыч белем бирү федераль дәүләт стандартын гамәлгә кертү” турындагы боерыгына (Приказ №373);
4. Белем бирү учреждениеләрендә уку процессында куллану өчен рөхсәт ителгән “Перспективалы башлангыч мәктәп” концепциясе һәм белем бирүнең яңа стандартлары таләпләренә туры килгән һәм рөхсәт ителгән региональ дәрәҗәлекләре исемлегенә нигезләнеп төзелде.
5. Башлангыч гомуми белем бирүнең төп программасы федераль дәүләт стандартларын (Россия Федерациясенең Мәгариф һәм фән министрлыгы приказы, №373, 06.10.2009) аныклаучы һәм үстереп жиңәрүче норматив документ булып тора.

Эш программасының эчтәлеге. Яңа стандарттагы иң мөһим таләп мондый: мәктәпне тәмамлаганда, «**укучы үз алдына максат куярга һәм аны тормышка ашыру юлларын үзе таба алу дәрәҗәсенә күтәрелергә тиеш**». Бу – яңа стандартта эшлекле белем дип атала. **Эшлекле белем** – стандарт керткән яңалыкның эһәмиятле эчтәлеген ачып бирүче иң гомуми төшенчә. Белем алу гамәлләренә структурасын һәм принцибын стандарт үзе аңлата:

Татар теле укуының **максаты: белемнәрне системага салу, тирәнәйтү, яңа мәғълүмат бирү, укучыларда әйтмә һәм язма сөйләмнәрне үстерү.**

Белем бирү эчтәлегенә мәҗбүри минимумы.

Тыңлап аңлау. Сөйләмдәге сүз, сүзтезмә һәм жөмлэләрне аңлау, аларны бер-берсеннән аеру. әйтелгән фикердәге мөһимрәк булган вакыйгаларың эзлеклелегенә төшенү. Тыңлый белүне уңышлы аралашуың шарты, кара-каршы сөйләшүнең нигезе икәннең үзләштерү.

Сөйләү. Сөйләм культураны үстерү. Диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләрен гамәли үзләштерү. Укуга һәм көндәлек тормышка кагылышлы темалар буенча әңгәмә кору. Укылган текстка сорау куя, аның эчтәлеге буенча бирелгән сорауларга җавап бирү, планын төзү. Укучыларга якынак булган темалар буенча сөйләшү. Гадирәк жөмлэләрдән төзелгән төрле темаларга кагылышлы монологик сөйләм оештыра белү, интонация үзгәрчәкләрнең үзләштерү. Сөйләм этикеты үрнәкләреннән дөрес файдалану.

Уку. Әкиятләрен, кечкенә хикәяләрен, дәрәҗәлектәге текстларны аңлап, дөрес, йөгөрәк итеп укый белү. Текстның төп фикерен аңлап, темасын билгели алу, кирәкле урыннарын сайлап уку. Гади план төзеп, текстның эчтәлеген сөйләү һәм укучының текстка мөнәсәбәтен белдерү. Укыганның эчтәлегенә, тел үзгәрчәкләренә, төзелешенә бәя бирү. Информациане аңлата һәм гомумиләштерә алу.

Язу. Язма сөйләм белән телдән сөйләмнең аермасы. Жөмләне тексттан аера белү. Хат һәм төрле котлау текстлары язучы. Әйрәнелгән кагыйдәләргә нигезләнеп текстларны күчәрәп, ишетеп язучы. Үзлегеннән зур булмаган текстлар иҗат итү.

Программа атнага 1 сәгатькә исәпләнгән. Уку елына барысы 34 сәгать. Татар теленнән тематик план И.Х.Мияссарова, К.Ф. Фәйзрахманова нигезендә төзелде .

Укучыларның белем һәм күнекмәләренә төп таләпләр

Укучылар белергә тиеш:

- сүзнең мәгънәле кисәкләре: тамыр һәм кушымча, ясагыч кушымча, төрләндергеч кушымча;
- сүз төркемнәре: исем, сыйфат, фигыль, кисәкчә, бәйлек, рәвеш.
- жөмләнең баш кисәкләре: ия һәм хәбәр, жөмләнең иярчен кисәкләре

Укучылар башкара алырга тиеш:

- үтелгән орфограммалар (калын һәм нечкә сузыклар, яңгырау һәм саңгырау тартыклар, парсыз тартыклар, нечкәлек һәм аеру билгеләре, кушма һәм парлы сүзләр, тамырда авазлар чиратлашуы, кисәкчәләр) кәргән 75-80 сүзле текстны, жөмлә ахырында тиешле тыныш билгеләрен куеп, тиндәш кисәкләр янында тиешле тыныш билгеләрен дәрәс куеп диктант итеп язучу.
- текстларны грамоталы һәм каллиграфик дәрәс күчереп язучу.
- сүзләрне төзәлешә ягыннан тикшерү(тамыр һәм кушымчаларны аеру, кушымчаларның төрән билгеләү, тамыр, ясалма, кушма һәм парлы сүзләрне аерып күрсәтү).
- сүз төркемнәрен һәм аларның грамматик билгеләрен тану, аеру (исемнең санын, килешен, фигыльнең затын, заманын);
- берлек сандагы исемнәрне килеш белән төрләндерү
- фигыльне заман формаларына куя белү.
- текстта синонимнарны һәм антонимнарны танып, сөйләмдә куллана белү.
- сораулар ярдәмендә жөмләдә сүзләрнең бәйләнешен билгеләү, сүзтәзмәләрне аеру; сүзтәзмәдәге ияртүче һәм иярүче сүзләрне аеру.
- жөмлә тикшерү (төрән билгеләү, баш һәм иярчен кисәкләрне аера белү)
- бергәләп төзөгән план буенча 90-95 сүзле изложение язучу.
- текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү.
- текстны мәгънәле кисәкләргә бүлү, кызыл юлны саклау.
- текстның мәгънәле кисәкләре, жөмләләр арасында бәйләнеш булдыру.
- темасыннан яки төп фикереннән чыгып, текстка исем куя.
- хикәяләр, тасвирлау һәм фикер йөртү характерындагы текстларны аера белү.
- шәхси тәҗрибәгә, сюжетлы картинага таянып (алдан әзерлек белән), сочинение язучу.
- фикер йөртү характерындагы җавап төзеп әйтү.

4 нче сыйныф ахырына универсаль уку гамәлләре формалаштыру программасын үзләштерү буенча планлаштырыла торган нәтиҗәләр

Башлангыч гомуми белем бирү баскычында татар теле фәнен өйрәнү нәтиҗәсендә укучыларда белем алу осталыгы нигезе буларак **танып белү, коммуникатив, регулятив һәм шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре формалашчак.**

Танып белү универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:

- мөһим бәйләнешләрне аерып чыгару нигезендә кагыйдә формалаштырырга;
- күнегүләрне мөстәкыйл эшләү алымнарын үзләштерергә;
- тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлатырга;
- материалъ объект, таблица, рәсем, схемалар, сүзлекләр кулланырга;
- бирелгән алгоритм буенча күнегүләр башкарырга;
- фикерләүдә логик чылбыр төзәргә;
- уку мәсьәләләрен модельләштерүдә билгеләр (символлар) кулланырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *интернетны кулланып, мәгълүмат эзләргә;*
- *мөстәкыйль рәвештә нигезләмә һәм критерийлар сайлап, чагыштыру, серияция һәм классификация башкарырга;*
- *сәбәпле-нәтижәле мөнәсәбәتلәр урнаштыруны үз эченә алган логик хикәяләү тө-зәргә.*

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:

- партадаш күрше белән яисә төркемдә хезмәттәшлек итәргә;
- нинди дә булса предмет яисә объектка төрле карашлар булу мөмкинлеген аңларга;
- килешергә һәм уртақ эшчәнлектә гомуми чишелешкә килергә;
- сораулар формалаштырырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алырга;*
- *монолог төзәргә.*

Регулятив универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:

- таблица буенча кагыйдәнең дөреслеген тикшерергә;
- гамәлләрне таләп ителгән вакытта башларга һәм тәмамларга;
- кагыйдә, инструкцияләрне истә тотарга һәм шуларга иярәп гамәлләр кылырга;
- максатка кагылышсыз гамәлләрдән тыелырга;
- сәбәпле-нәтижәле бәйләнешләр урнаштырырга.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *партадаш күршең белән хезмәттәшлектә яңа уку мәсьәләләрен куярга;*
- *уку эшчәнлегенең үзең өчен әһәмиятен, мәгънәсен һәм сарыф ителгән вакытны, көчне бәяләргә;*
- *ирешеләчәк нәтижәне алдан фаразларга;*
- *яңа уку мәсьәләсен чишүгә керешкәнче үз мөмкинлекләреңне мөстәкыйль бәяләргә.*

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре

Укучыларда формалашчак:

- татар теле фәненә танып белү кызыксынуы;

- дәрәслек геройларына һәм партадаш күршенә ярдәм итү инициативасы;
- үз уңышларын/уңышсызлыкларының сәбәпләре турында фикер йөртү;
- нормалардан тайпылышны күрү;

ШУУГ- шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре

РУУГ- регулятив универсаль уку гамәлләре

ТБУУГ- танып белү универсаль уку гамәлләре

КУУГ- коммуникатив универсаль уку гамәлләр

Татар теленнән календарь – тематик план Татар теленнән календарь – тематик план

№	Дәреснең темасы	Сәг	Дәрес тибы	Планлаштырыла торган нәтиҗәләр		Өй эше	Үтәлү вакыты
				предметлы	Шәхсиятле һәм метапредметлы (УУГ формалаштыру)		план
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Кереш. Үткәннәрне кабатлау.	1	кереш	1-3 сыйныфларда өйрәнгәннәрне искә төшерү	ШУУГ: белү-белмәү чикләрен чамалау ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру, әйтелеш һәм язылышка караган орфограммаларны куллану,	16нчы күнегүне эшләргә, тест биремнәрен үтәргә	7.09

2	Сүзнең лексик мәгънәсе	1	катнаш	Лексик төшенчәсен аңлату, аңлатмалы сүзлекләр белән эш, хезмәтләрне бәяләү, төзәтү; татар теленең сүз байлыгы, сүзнең лексик мәгънәсе; лексик мәгънәгә туры килгән сүзләр табу	ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: фәнни әдәбият белән эшли, үзеңнең күзәтүләреңне язмача билгели белү	25 нче күнегүне язып эшләргә, жөмлә уйлап язарга	14.09
---	------------------------	---	--------	--	---	--	-------

3	Контроль күчереп язу	1	белем һәм күнекмәләрне практикада куллану.	Укучыларның алган белем һәм күнекмәләрен тикшерү	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларын/уңышсызлыкларын сәбәпләре турында фикер йөртү	Өй эше дәфтәрдә бирелде	21.09
4	Синонимнар, антонимнар.	1	практикада куллану	Укучыларның белем күнекмәләрен ныгыту		Тест эшләргә	27.09

5	Тамыр һәм кушымча. Күрмә диктант	1	кереш		КУУГ: сүзләрнең тамырын һәм кушымчасын билгели, әйтелешенә карап тиешле	56 нчы күнегүне язып эшләргә	5.10
---	----------------------------------	---	-------	--	---	------------------------------	------

					кушымча ялгый; тамырдаш сүзләр табу РУУГ: кагыйдә, алгоритм ярдәмендә бирем үтәлешенәң дәрәсләген тикшерү		
6	Сүз ясагыч кушымчалар.	1	яңа белем	Парларда эш, сүз байлыгы; төрлө телләрдән кәргән сүзләр, кулланылу өлкәсе	КУУГ: күршенәң белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: ясагыч һәм бәйләгеч кушымчаларны; тамыр, кушма, парлы сүзләрнең ясалышын, кушымчаларны кисәкчәләрдән аера белергә	61 нче күнегүне язып эшләргә	12.10
7	Контроль күчәрәп язучу	1	белем һәм күнекмәләргә практикада куллану.	орфограммаларны кулланып язучу, сүз төркемнәргә билгеләү	РУУГ: үтелгән орфограммалар кәргән текстны, тиешле тыныш билгеләргә куеп, язучу	Тест эшләргә	19.10
8	Кушма сүзләр	1	яңа белемнәр формалаштыру	ясалма сүзләр: кушма сүзләр, аларның ясалышы	ТБУУГ: сүзләрне төзәлешә ягыннан тикшерү, кушымчаның төрән билгели; тамыр, ясалма, кушма, парлы сүзләрне, тизмә сүзләрне	Жөмләләр уйлап язарга	25.10
9	Парлы сүзләр	1	ныгыту һәм гомумиләштерү	Парларда эш, парлы сүзләр, аларның ясалышы һәм дәрәс язылышы	аерып күрсәтә, сөйләмдә куллана, дәрәс язачу төрләндрәгеч һәм сүз ясагыч кушымчаларны аеру РУУГ: кагыйдә	Парлы сүзләр кәргән жөмләләр эзләп язарга	8.11
10	Тизмә сүзләр	1	катнаш	Тизмә сүзләрне аеру, дәрәс язучу		Ребус чишәргә	15.11

					ярдәмендә бирем үтәлешенәң дәрәсләген тикшерү		
11	Картина буенча телдән эш	1	катнаш	Картина буенча сорауларга җавап бирү, сөйләргә өйрәнү	Картина буенча сөйләү	Картина буенча сөйләргә өйрәнәп киләр	22.11

12	Исем турында үткәннәрне искә төшерү	1	ныгыту	исем төшенчәсе, мәгънәсе, сораулары	РУУГ: кагыйдә, таблица ярдәмендә бирем үтәлешенәң дәрәсләген тикшерү КУУГ: сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алу ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ШУУГ: үз мөмкинлекләренчә, белү- белмәү чикләрен чамалау	89нчы күнәгүнә язып эшләргә	29.11
13	Ялгызлык һәм уртаклык	1	ныгыту	исем төшенчәсе, мәгънәсе,	РУУГ: кагыйдә, таблица	Исем темасына	6.12.

	исемнәр			сораулары	ярдәмендә бирем үтәләшенең дәрәсләген тикшерү	тест биремнәрен үтәргә	
14	Берлек һәм күплек сандагы исемнәр	1	катнаш	Ижади эш, ялгызлык төшенчәсе, төркемнәре, язылышы уртаклык төшенчәсе, язылышы, алган белемнәрен практикада куллану	КУУГ: сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алу ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	96 нчы күнегүне язып эшләргә	13.12
15	Исемнәренң килеш һәм тартым белән төрләнеше.	1	катнаш	Килеш һәм тартым белән төрләндерү	ШУУГ: үз мөмкинлекләренң, белү- белмәү чикләрен чамалау	Дәфтәрдә 50 нче күнегүне эшләргә	20.12
16	“Исем” темасы буенча тест сораулары	1	ныгыту	Тест эшләү		Дәфтәрдә 51 нче күнегүне эшләргә	27.12
17	Хәзерге заман хикәя фигыль.	1	кабатлау	хәзерге заман хикәя фигыльнәң белдерелеше, сораулары, ясалышы, юклык төр кушымчалары, сөйләмдә аларны аера белү	ШУУГ: белү-белмәү чикләрен чамалау ТБУУГ: төп билгеләрне	117 нче күнегүне язып эшләргә	11.01.

18	Үткән заман хикәя фигыль.	1	яңа белемнәр формалаштыру	үткән заман хикәя фигыльнең белдерелеше, сораулары, сөйләмдә аларны аера белү	аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү РУУГ: кагыйдә, инструкцияләрне истә тотарга һәм шуларга ияреп гамәлләр кылырга; КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү	127нче күнегүне язып эшләргә	18.01
----	------------------------------	---	------------------------------	---	---	------------------------------------	-------

19	Киләчәк заман хикәя фигыль.	1	яңа белемнәр формалаштыру	киләчәк заман хикәя фи- гыльнең икенче төре; калын һәм нечкә төрләнеш; тамырда авазлар чиратлашуы		134 нче күнегүне язып эшләргә	25.01
----	--------------------------------	---	------------------------------	---	--	-------------------------------------	-------

20	Боерык фигыль.	1	яңа белемнәр формалаштыру	Боерык фиг. турында төшенчә. 2, 3 затлары берлек һәм күплек формасы	ТБУУГ: Үтенеч, киңәш бирү, тыю, рәхсәт сорау, кисәтү формаларын итагатьле итеп белдерү РУУГ: кагыйдәләрне истә тоту	142 нче күнегү 96 бит 65 нче күнегү дәфтәрдә	1.02
21	Сайланма диктант	1	ныгыту	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләрне ныгыту	ТБУУГ: үтелгән орфограммалар кәргән текстны, тиешле тыныш билгеләрен куеп, диктант итеп яза	119нчы күнегүне язып эшләргә	8.02
22	Сыйфат. Синоним һәм антоним сыйфатлар	1	ныгыту	Парларда эш, ижади эш, сыйфат төзелеше, анализлау		Өй эше дәфтәрдә бирелде	15.02
23	Алмашлык.Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше	1	яңа белемнәр формалаштыру	берлек сандагы зат алмашлыкларын килеш белән төрлөндерү; дөрес әйтелеш һәм язылыш	ТБУУГ: Зат алмашлыкларының жөмлөләрне бер-берсенә бәйләүдәге ролен, 1 нче, 2	Зат алмашлыклары белән жөмлөләр уйлап язарга	22.02
24	Сорау алмашлыгы	1	Яңа тема	Сорау алмашлыклары турында аңлату	нче, 3 нче зат алмашлыкларын сөйләшүдә катнашучыларга мөнәсәбәтле рәвештә төркемле, 1 нче зат – сөйләүче үзе, 2 нче зат – әңгәмәдәш, 3 зат – әңгәмәдә катнашмаучы икән. Алмашлыкларның берлек һәм күплек формаларын, аларның килеш һәм тартым белән төрләнәшен	Уку китабыннан жөмлөләр эзләп язарга	1.03

25	Контроль күчереп язу	1	ныгыту		РУУГ:үтелгән орфограммалар кертгән	Тизәйткечне әйтергә өйрәнергә	15.03
26	Сүзтезмә	1	Яңа тема	сүзләр бәйләнешен табу	текстны, тиешле тыныш билгеләрен куеп, диктант итеп яза	Сүзләр өстәп язарга	22.03
27	Жөмләнең баш кисәкләре	1	ныгыту һәм гому-миләштерү	жөмлә төшенчәсе; укылыш, тавыш куелышын тыныш билгесенә карап билгеләү; тасвирлау, фикер йөртү элементлары кертү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру	Бирелгән күнегүне күчереп язарга	12.04
28	Ия һәм хәбәр	1	Яңа белем	хезмәтләргә бергәләп бәя биру, хаталарны төзәтү; гади һәм кушма жөмлә төшенчәсен аңлату;	ТБУУГ: жөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен таба, аера, язуда билгели, жөмләдәге сүзләр бәйләнешен ачыклай	Ия белән хәбәрнең астына сызарга (дәфтәрдә)	19.04
29	Жыйнак һәм жәенке жөмләләр	1	Яңа белем	тиндәш кисәкләрне табу, чагыштыру, аеру, куллану	-жөмләнең тиндәш кисәкләрен һәм тиндәш кисәкләрнең узара санау интонациясен, теркәгечләр ярдәмендә бәйләнешен	Жәенке жөмләләрне жыйнак жөмләләргә әйләндереп язарга	26.04
30	Жөмләнең иярчен кисәкләре	1	Яңа белем		-тиндәш ияле һәм тиндәш хәбәрле жөмләләрне таба	Өй эше бирелмәде	3.05
31	Аергыч	1	Яңа белем	әдәпле мөгаләмә таләпләренә туры китереп аралаша белү	-эндәш сүзләр һәм алар янында тыныш билгеләрен куя -гади һәм кушма жөмләләрне аера КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану	Ребус чишәрә	10.05
32	Контроль күчереп язу	1	ныгыту	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләрне белү	ТБУУГ: үтелгән орфограммалар кертгән текстны күчереп язу	Өй эше дәфтәрдә бирелде	17.05

33	Уку елында өйрэнгәннәрне ныгыту.	1	ныгыту	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләрне ныгыту.	ТБУУГ: алган белемнәрне практикада куллану; эзлеклелекне саклау; тест эшләрэн тикшерү, бәяләү	147 нче күнегү 108нче бит	24.05
34	Уку елында өйрэнгәннәрне ныгыту.Йомгак.	1	ныгыту һәм системалаштыру	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләрне ныгыту	алган белемнәрне практикада куллану	Кагыйдәләрне кабатларга	31.05

4 нче сыйныф укучыларының белем дәрәжәләрендә булачак нәтижәләр

- сүзләрдәге орфограммаларны танып, аларның язылышын кагыйдәгә нигезләнеп аңлату;
- үтелгән орфограммалар кәргән 75-80 сүзле текстны хатасыз, каллиграфик күчәрәп һәм ишетеп, тиндәш кисәкләр янында тиешле тыныш билгеләрән дәрәс куеп язү;
- дөнья, болыт* тибындагы сүзләргә аваз-хәрәф анализы ясау;
- сүзләрне төзелешә ягыннан тикшерү: тамырын һәм кушымчасын табу, кушымчаларның төрән билгеләү, кушма һәм парлы сүзләрне аерып күрсәтү;
- сүзләрне сүз төркеме булу ягыннан тикшерү: исемнең сан, килеш формасын күрсәтү; сыйфатның асыл, нисби төрән, чагыштыру дәрәжәсен билгеләү; фигыльнең зат-сан, заманын аера белү; һәр сүз төркеменең жөмләдәге функциясен билгеләү;
- тиндәшләр кисәкле гади жөмләгә, составында 2-3 гади жөмлә булган тезмә кушма жөмләгә анализ ясау;
- жөмләләрнең әйтелү максаты, интонациясә буенча төрән аеру;
- текстның темасын һәм төп фикерән билгеләү, шулар нигезендә аңа килешләр исем кую;
- хикәяләр, тасвирлау, фикер йөртү тибындагы текстларны сөйләмдә куллану;
- әдәпләр мөгаләмә таләпләрәнә туры китереп аралаша белү;
- тасвирлау, фикер йөртү элементлары кәргән 90-95 сүзле текстны изложение итеп язү;
- хикәяләр тибындагы сочинение язү;
- сүзләрнең әйтелешән, кулланышын, язылышын истә калдыру: *авыру, аз-маз, ата-ана, аишханә, аңлый, әби-бабай, әверелә, әүвәл, балачак, бала, берничә, борынгы, вакыйга, ватык, гадәт, гомер, дэвам, жәяү, жәпшек, жәиләк-жәимеш, зинһар, иелә, ихтирам, йомры, кадәр, киём-салым, кулъязма, көнбатыш, көнчыгыш, көрәшчә, кыйммәтләр, мал-туар, мәйдан, мәкалә, мөгжиза, мөстәкыйль, нәкъ, охшаш, очсыз, өем, өчпочмак, пәрәвез, рәссам, савыт-саба, сәнгать, сөңгә, сурәт, табиб, табигый, таләп, тәкъдим, тамам, тирә-як, төер, туп-туры, тынгылык, чүп-чар, шагыйрь, шәфәкъ, шыңшый, эшчән, юеш, юньләр, юучы, ямьләр, ямь-яиш, яп-яиш*

Укучыларның белемән бәяләү системасы

Укучыларның эшчәнлеген бәяләү белемнәрне үзләштерүне тикшерүдә аларны гамәлдә куллана белүгә күчерелә.

Мәгълүмат чыганакалары:

- укучыларның эшләре
- танып белү процессының барышы;
- статистикага нигезлэнгән мәгълүмат;
- тестлар уздыру нәтижәләре;
- портфолио;

Тикшерү алымнары:

- күзәтүләр;
- мөстәкыйль контроль эшләр;
- укучыларның әзер җавапны табуы, ирекле кыскача җаваплары; ачык җавап, үз-үзенә тикшерүх өчен сораулар куя белү.

Бәяләү критерийлары:

- җавапларның дөрес булуы;
- грамматика кагыйдәләрен куллана белүдә шәхси үсеш;
- әйтмә һәм язма сөйләмнең төгәллегә һәм сәнгатьлелегә үсешендә югарырак баскычка күтәрелү;
- җавапның, уку эшчәнлегә нәтижәсендә барлыкка килгән продуктның сыйфаты; нигезләмәләрнең уйланган булуы;мөстәкыйль әйтелгән гипотезаның, аңлатмаларның, язма сөйләм модельләренен дөрес төзелгән булуы, сөйләмнең максатчан оештырылуы.

Уку әсбабы

- 1.Татар теле 1 кисәк, 2 кисәк дәреслек 4 сыйныф И.Х Мияссарова, К.Ф. Фәйзрахманова “ Мәгариф- вакыт” нәшрияты 2017нче ел
5. Диктантлар җыентыгы
6. 1-4 сыйныфлар өчен язма эшләр Казан 2009